

Arrhenius-plaketten 2023 tilldelas professor Christian Ekberg

Svenska Kemisamfundet har beslutat att tilldela Christian Ekberg Arrhenius-plaketten 2023.

Christian Ekberg är professor i kärnkemi vid Chalmers och han innehar även Stenas professur i industriell materialåtervinning. Han har gjort stora forskningsinsatser inom båda dessa områden.

Christian Ekberg är, vid sidan av sin forskargärning, en flitig debattör. Han skriver debattartiklar i dagspressen och figurerar i radio- och TV-inslag. Denna typ av utåtriktad verksamhet är viktig och värdesätts av Svenska Kemisamfundet. Christian Ekberg är en av de relativt få forskare inom svensk kemi som lägger tid och kraft på att vara vetenskapens och kunskapens röst i aktuella frågor.

Christian Ekberg.
Foto: Klara Insulander Björk

Kärnkemi, materialåtervinning och heta debatter

Christian Ekberg är född i Göteborg år 1967. Han blev civilingenjör i kemi år 1993 och doktorerade i kärnkemi 1999 vid Chalmers tekniska högskola med avhandlingen *Uncertainties in Actinide Solubility Calculation Illustrated using the Th-OH-PO4 System*. Avhandlingen belyste en intressant styrka hos Christian Ekberg, nämligen att han kan kombinera statistisk analys med kärnteknik och kemisk lösningskemi. Avhandlingens slutsats pekade på stora osäkerheter såväl vad beträffar beräkningsmetoder som input-data (kemisk sammansättning, stabilitetskonstanter, grundvattnets sammansättning, etc.) för långtidssäkerheten hos ett nukleärt avfallslager.

Christian Ekberg utnämndes till docent i kärnkemi år 2002 och till förste innehavare av Stenas professur i Industriell materialåtervinning år 2007. Kopplingen mellan materialåtervinning (där Ekbergs fokus främst ligger på metaller) och kemi är att kemiska lösningsmetoder kan vara miljövänligare och mer ekonomiska än gängse (oftast pyrokemiska) metoder.

Från år 2007 och framåt byggde Christian Ekberg upp en forskargrupp inom återvinningsområdet med betydande finansiering från både nationella forskningsfinansiärer och industri samt från internationella källor, främst från EU. Sedan 2012 är Christian Ekberg dessutom professor i kärnkemi vid Chalmers. Där leder han idag forskningen inom såväl materialåtervinning som kärnkemi.

Forskningen inom kärnkemi har fått ökad aktualitet under senare tid i och med att samhällets och politiker-
nas syn på kärnkraft har förändrats. Under senare år har hans forskning inom kärnkemi, som traditionellt

handlat om transmutation och separation, framför allt vätskeextraktion, breddats till att även innefatta produktion och återvinningsbarhet av nya innovativa kärnbränslen. Han är idag en av forskarna bakom den nationella insatsen för att utveckla den fjärde generationens kärnkraft.

Christian Ekberg publicerar flitigt och han är en mycket aktiv debattör. Han är förmodligen den forskare på Chalmers som mest frekvent förekommer i paneldiskussioner och i intervjuer i dagspress, radio och TV.

Christian Ekberg kommer att ta emot Arrhenius-plaketten i samband med Svenska Kemisamfundets 140-årsdagsmingel den 23 november 2023 på Chalmers i Göteborg.

Vid frågor, kontakta Agnes Rinaldo-Matthis, kanslichef Svenska Kemisamfundet

E-post: agnes.rinaldo-matthis@kemisamfundet.se

Arrhenius-plaketten instiftades år 1960 till erinran av Nobelpristagaren och Kemisamfundsmedlemmen Svante Arrhenius. Plaketten utdelas årligen och har genom åren tilldelats många framstående svenska kemister.

